

I. Primeri višje sile ali izjemnih okoliščin

Na podlagi zakona, ki ureja kmetijstvo, se za intervencije KOPOP, EK, EKČ, LOPS, BVR, OMD in N2000 upoštevajo zlasti naslednji primeri višje sile ali izjemnih okoliščin:

1. smrt upravičenca;
2. dolgotrajna nezmožnost upravičenca za delo;
3. smrt člana kmetije;
4. dolgotrajna nezmožnost člana kmetije za delo;
5. razlastitev celotnega ali velikega dela KMG, če te razlastitve ni bilo mogoče pričakovati na dan predložitve vloge;
6. huda naravna nesreča, hud vremenski dogodek, izdatna namočenost ali izjemna okoliščina, ki resno prizadene KMG;
7. uničenje poslopij in kmetijske mehanizacije ter objektov za živino na KMG zaradi nesreče;
8. izbruh epizootske bolezni in bolezni rastlin ali navzočnost škodljivega organizma rastlin, ki deloma ali v celoti prizadene čredo živine ali kmetijske rastline upravičenca;
9. kužna bolezen, ki prizadene vso živino upravičenca ali njen del;
10. izguba ali pogin domačih živali zaradi napada divjih zveri kljub izvedbi vseh predpisanih ukrepov;
11. pogin domačih živali zaradi nesreče (požar, udar strele, električni udar, padci ipd.);
12. škoda na površinah, ki jo povzročijo divje živali;
13. napad bolezni oziroma škodljivcev v trajnem nasadu, zaradi katerih je treba ta trajni nasad uničiti;
14. napad bolezni oziroma škodljivcev v čebeljem panju, zaradi katerih je treba čebele v tem panju uničiti oziroma nadomestiti z novo čebeljo družino;
15. sprememba obsega kmetijskih zemljišč na KMG, vrste dejanske rabe ali načina kmetovanja neodvisno od upravičenca.

II. Smrt ali dolgotrajna nezmožnost člana kmetije za delo

Če gre za smrt ali dolgotrajno nezmožnost člana kmetije za delo, se primer višje sile upošteva, če je obseg dela tega člana kmetije na zadevnem KMG znašal vsaj 0,5 polnovrednih delovnih moči (v nadaljnjem besedilu: PDM). Član kmetije, za katerega se uveljavlja primer višje sile zaradi smrti ali dolgotrajne nezmožnosti za delo, mora biti ob nastopu primera višje sile ali izjemne okoliščine vpisan v RKG. Za obseg dela 0,5 PDM se šteje, da ga dosega vsaka oseba, ki je starejša od 15 let in je vpisana v RKG.

III. Razlastitev velikega dela KMG

V primeru razlastitve velikega dela KMG se šteje, da je razlaščen velik del, če je razlaščenih najmanj 30 % kmetijskih površin, ki morajo biti ob nastopu primera višje sile ali izjemne okoliščine vpisane v RKG.

IV. Huda naravna nesreča, ki resno prizadene kmetijsko zemljišče KMG

Naravne nesreče so:

- potres, snežni ali zemeljski plaz, udor ali poplava;
- neugodne vremenske razmere, kot so zmrzal, toča, led ali žled, deževje (neurje, ki skupaj z močnim dežjem povzroči škodo v kmetijski proizvodnji) ali suša, slana, če povzroči zimsko ali spomladansko pozebo na kmetijskih rastlinah;
- množičen izbruh rastlinskih škodljivih organizmov ter živalskih bolezni, če povzročijo škodo v kmetijski proizvodnji.

Za hudo naravno nesrečo se šteje, če je na KMG zaradi te nesreče prizadetih najmanj 30 % kmetijskih površin, ki morajo biti ob nastopu primera višje sile ali izjemne okoliščine vpisane v RKG.

V. Zakup/najem površin

V primeru zakupa/najema površin mora imeti upravičenec podpisano izjavo ali pogodbo o najemu /zakupu). V primeru prekinitve zakupa/najema površin mora upravičenec dokazati prekinitvev zakupa/najema površin z izjavo ali pogodbo o prekinitvi zakupa/najema površin, ki služi kot dokazilo za uveljavljanje primera višje sile ali izjemnih okoliščin. Notarska overitev izjave ali pogodbe ni potrebna.

VI. Obveznost izvajanja intervencij KOPOP, EK, EKČ, LOPS, BVR in N2000 v primeru uveljavljanja primera višje sile ali izjemnih okoliščin

Če upravičenec uveljavlja primer višje sile ali izjemnih okoliščin, razen v primeru izjemne okoliščine škode na površinah, ki so jo povzročile divje živali, lahko:

- dokončno preneha izvajati intervencijo, če zaradi primera višje sile ali izjemnih okoliščin prevzete obveznosti ni mogoče končati;
- v zadevnem letu prekine izvajanje intervencije in po odpravi posledic primera višje sile ali izjemnih okoliščin nadaljuje izvajanje te intervencije do izpolnitve prevzete obveznosti;
- zmanjša obseg površin ali število živali, ki so vključene v intervencijo, katere izvajanje je zaradi primera višje sile ali izjemnih okoliščin prizadeto ali onemogočeno.

Če je v primeru razlastitve KMG ali naravne nesreče prizadetih manj kot 30 % kmetijskih površin, se višja sila lahko uveljavlja le za prizadeta zemljišča.

Če upravičenec uveljavlja primer izjemne okoliščine škode na površinah, ki so jo povzročile divje živali, lahko v zadevnem letu prekine izvajanje intervencije na prizadetih površinah, po odpravi posledic te izjemne okoliščine pa mora izvajanje intervencije nadaljevati do izpolnitve prevzete obveznosti.

Če pride do primera višje sile ali izjemnih okoliščin, upravičenec prizadete površine lahko nadomesti z drugimi površinami, na katerih nadaljuje izvajanje intervencije do izpolnitve prevzete obveznosti.

VII. Plačila v primeru uveljavljanja primera višje sile ali izjemnih okoliščin

Če v zvezi z intervencijami KOPOP, EK, EKČ, LOPS in BVR upravičenec zaradi višje sile ali izjemnih okoliščin ni mogel izpolniti zavez, se zadevno plačilo za leta, v katerih je prišlo do višje sile ali izjemnih okoliščin, sorazmerno ukine. Ukinitve zadeva samo tiste dele zaveze, pri kateri do dodatnih stroškov ali izgube dohodka ni prišlo pred pojavom višje sile ali izjemnih okoliščin. V zvezi z merili za upravičenost in preostalimi obveznostmi se ukinitve, zmanjšanja in zavrnitve ne uporabijo.

Ne glede na prejšnji odstavek upravičenec, ki ne more izpolniti prevzetih obveznosti za intervencije KOPOP, EK, EKČ, LOPS in BVR, za zahtevke za leto 2023 obdrži pravico do celotnega plačila.

Če gre pri intervencijah OMD in N2000 za dokazan primer višje sile ali izjemnih okoliščin, se plačilo za leto, v katerem je prišlo do primera višje sile ali izjemnih okoliščin dodeli v celoti, če je upravičenec za to leto vložil zbirno vlogo z zahtevkom ter agenciji v predpisanem roku in načinu sporočil primer nastanka višje sile ali izjemnih okoliščin.

VIII. Obravnava primera višje sile ali izjemnih okoliščin

V primeru višje sile ali izjemnih okoliščin mora upravičenec agencijo pisno obvestiti in ji poslati ustrezne dokaze v 15 delovnih dneh od dneva, ko je to zmožen storiti.

V primeru višje sile ali izjemnih okoliščin, ko se ne oceni škoda v skladu s predpisi o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami ter odpravi posledic naravnih nesreč, se kot dokazilo upošteva tudi izjava o ogledu škode na kraju samem in oceni škode, ki jo izdela kmetijsko svetovalna služba.

V primeru višje sile ali izjemnih okoliščin na področju čebelarstva se kot dokazilo upošteva tudi izjava o ogledu škode na kraju samem in oceni škode, ki jo izdela Javna svetovalna služba v čebelarstvu.

Vsako odstopanje od obveznosti se na podlagi ustrezne vloge upravičenca, poslani agenciji, rešuje individualno.

Če gre za dokazan primer višje sile ali izjemnih okoliščin, se neizpolnjevanje predpisanih pogojev in zahtev ne upošteva kot kršitev in sankcij ni.